

Sosiaali- ja terveystalvelujen palvelualue
Asiakasohjausyksikkö
Henkilökohtaisen avun yksikkö

23.3.2020

TIEDOTE: KORONAVIRUKSEEN VARAUTUMINEN

Hyvä työnantaja. Lähetämme teille toisen tiedotteen korona virukseen varautumisesta. Ohjeet ovat koko ajan muuttuvia, joten toivomme teidän seuraavan ajantasaisia Thl:n tiedotteita.

<https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19>

Tämä ohje on laadittu yhdessä kaikkien Pirkanmaan kuntien kanssa. Nyt meneillään olevassa koronavirusta koskevassa poikkeustilanteessa noudatamme Heta-liiton ohjetta. <https://heta-liitto.fi/koronavirukseen-varautuminen/> Heta-liiton ohje on voimassa toistaiseksi ja tiedotamme heti, kun ohjeeseen tulee muutoksia.

Olemme koonneet tähän tiedotteeseen vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin. Nämä vastaukset ovat yleisluonteisia. Jokaisesta poikkeusjärjestelystä tulee neuvotella henkilökohtaisen avun keskuksen ja/tai kunnan työntekijän kanssa.

Sairausloma omalla ilmoituksella

Jos työntekijällä on koronavirus, epäily tai hän olisi osa tartuntaketjua, hänet saatetaan määrätä karanteeniin. Tällöin työnantajan on ohjattava työntekijä hakeutumaan oman kunnan terveydenhuollon piiriin. Ohjeena on, että työntekijä voi olla sairastuttuaan pois omalla ilmoituksella. Omalla ilmoituksella voi olla pois ensimmäiset kolme sairauslomapäivää. Sairauslomatodistusta ei tarvitse esittää kolmelta ensimmäiseltä päivältä sairastajan palkan saamiseksi. Omalla ilmoituksella olevat sairauspäivät pitää merkitä selkeästi tuntilistaan "Sairausloma, oma ilmoitus".

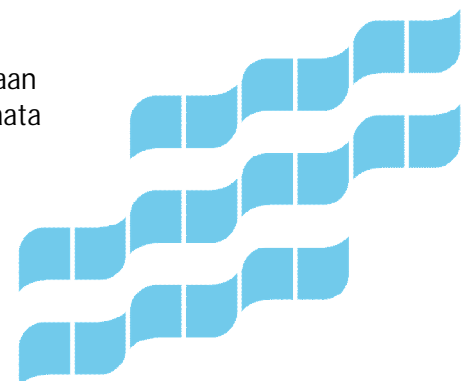
Avustajana poikkeustilan aikana

Yli 70 -vuotiaan tai riskiryhmään kuuluvan asiakkaan palvelut toimivat normaalisti hyvä hygienian huomioiden. Asiakkaalle pyritään järjestämään palvelut omaan kotiin turvallisesti. Eli avustaja voi avustaa normaaliin tapaan työnantajaa kotiloissa. Kodin ulkopuolista liikkumista tulee välttää.

Mikäli avustaja on vähänkin sairas, tulee hänen jäädä pois työstä. Työkyvyn arvioissa auttaa työterveyshuolto ja/tai kunnan terveysasemat.

Nykyisessä poikkeustilanteessa yli 70 -vuotiaan tai riskiryhmään kuuluvan työnantajan avustaja voi hoitaa asioita kodin ulkopuolella ilman työnantajaa. Mikäli tällainen asiointi vaatii myös kuljetuspalvelun käyttöä, tulee tästä neuvotella oman kotikunnan kanssa. Kauppapalvelua koordinoi kunnissa pääsääntöisesti kotihoito. Asiaa voi tiedustella esimerkiksi Kotitorilta tai lähitoreilta.

Yli 70-vuotiasta tai riskiryhmään kuuluvaa avustajaa neuvotaan lopettamaan työnteko poikkeustilanteen ajaksi. Avustajan tulee hakea palkatonta vapaata tai käyttää halutessaan vuosilomapäiviä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen palvelualue
Asiakasohjausyksikkö
Henkilökohtaisen avun yksikkö

Suojautuminen avustamistehtävässä

Työnantajaa avustamaan ei voi mennä, jos on vähänkin sairaana. Muuten avustamistilanteet hoidetaan normaaliin tapaan huolellinen hygienia huomioiden. Käsipesu, käsidesi on riittävää kotiin annettavissa palveluissa.

Jos työnantaja on sairaana, tulee avustajan erityisesti välttää pisaratartuntaa ja lähiavustamistilanteissa tulee käyttää maskia, huiivia tai nenäliinaa suun ja nenän suojana.

Terveydenhuollon neuvontanumerot antavat tarvittaessa lisäohjeistusta.

Omainen avustajana

Vammaispalvelulain 8 c §:n mukaan henkilökohtaisena avustajana ei voi toimia vaikeavammaisen henkilön omainen tai muu läheinen henkilö, ellei sitä erityisen painavasta syystä ole pidettävä vaikeavammaisen henkilön edun mukaisena.

Koronaepidemiaa voidaan mahdollisesti pitää asiakkaan tilanteesta riippuen erityisen painavana syynä, jonka vuoksi omaisen palkkaaminen olisi vammaisen edun mukaista. Koska eletään poikkeusoloissa, omaisten palkkaaminenkin on mahdollista lievemmin perusteluin.

Jokainen tapaus tulee kuitenkin ratkaista yksilöllisen tilanteen mukaan.

Omaisen palkkaaminen voisi olla mahdollista esimerkiksi, jos:

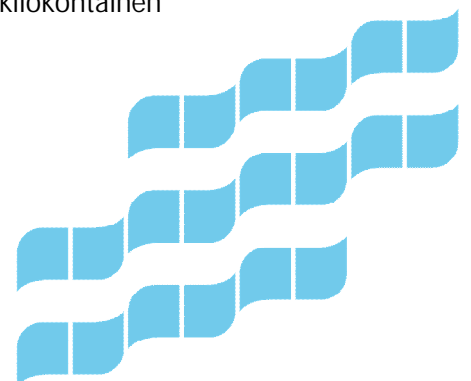
1. Henkilökohtainen apu on myönnetty nimenomaan enemmän hoivaan ja huolenpitoon ja sen avulla järjestetään palveluasuminen omaan kotiin.
2. Vammaisella henkilöllä on vakavia perussairauksia ja henkilön voidaan katsoa kuuluvan hallituksen linjauksessa mainittuun riskiryhmään.
3. Tämän poikkeustilanteen mahdollinen pitkittyminen johtaa siihen, ettei ulkopuolisia avustajia ole lainkaan saatavissa.

Omaisen toimimisesta henkilökohtaisena avustajana pitää tehdä erillinen määräaikainen päätös poikkeustilanteeseen vedoten.

Lomautus

Avustaja tulee lomauttaa, jos asiakkaan avun tarve muuttuu koronavirus- epidemian takia. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, jos työnantaja on määrätty karanteeniin ja henkilökohtainen apu on myönnetty vain harrastuksiin ja kodin ulkopuoliseen toimintaan.

Lomauttaminen tulee olla hyvin perusteltu ja liittyä vammaisen henkilön terveydentilan suojelemiseen. Joissain tapauksissa, jos asiakas on riskiryhmään kuuluva ja asetettu karanteeniin, voidaan ajatella, että perheen ulkopuolinen avustaja lomautetaan ja samassa taloudessa

Sosiaali- ja terveystalvelujen palvelualue
Asiakasohjausyksikkö
Henkilökohtaisen avun yksikkö

asuva omainen toimii väliaikaisesti avustajana. Tästä pitää kuitenkin aina sopia erikseen kunnan kanssa. Lomautus pitää tehdä poikkeustilanteessa nyt vain vähintään viisi päivää ennen kuin avustajan työt loppuvat. Tämän ajan avustaja on töissä normaalisti.

Lomautettu työntekijä voi halutessaan olla yhteydessä henkilökohtaisen avun yksikköön ja tarjoutua töihin toiselle työnantajalle. Vakituisten avustajien sijaisia tullaan mahdollisesti tarvitsemaan normaalitilannetta enemmän nyt poikkeustilanteen aikana.

Sijaisjärjestelyt

Työnantajan tulee jo ennakoon varautua mahdollisiin koronaviruksesta aiheutuviin poikkeusjärjestelyihin avustajajärjestelyissään. Kaikista erityisjärjestelyistä ja poikkeustilanteista tulee olla yhteydessä henkilökohtaisen avun yksikköön ja/tai kunnan työntekijään. Työnantajan tulee etsiä itselleen jo ennakoivasti esimerkiksi sijaisavustajia tai sopia kunnan kanssa sijaisjärjestelyistä henkilökohtaisen avun ostopalvelun tai palveluseteli -mallien avulla, mikäli tällaisia järjestelyjä on kunnassa käytössä.

YK:n vammaisten sopimukseen viitaten valtioneuvosto on luvannut edesauttaa, että tehdään kaikki tarvittavat toimet vammaisten henkilöiden suojelun ja turvallisuuden varmistamiseksi tässä poikkeustilanteessa. Lisäksi on todettu, että kuntien tulee huolehtia, että vammaisten asiakkaiden peruspalvelut toimivat jatkossakin. Teemme parhaamme tukeaksemme teitä työnantajia tässä haastavassa tilanteessa.

Tämän tiedotteen lisäksi teillä saattaa olla kuntakohtaisia tiedotteita, joita toivomme teidän seuraavan kuntien netti sivuilta.

Lisätietoja aiheesta:

Thl-tiedotteet:

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19>

Henkilökohtaisen avun yksikkö:

www.tampere.fi/hop

Tampereen kaupungin koronatiedote:

www.tampere.fi/koronavirus

Selkokielineinen ohje:

<https://www.tukiliitto.fi/ajankohtaista/thl-koronavirus-selkokielella/>

Yhteistyöterveisin

Pirkanmaan henkilökohtaisen avun yksikkö

Sähköposti: avustaja@tampere.fi

Palvelupuhelin: 041 730 2108, ma, ke, to, pe klo 9 - 15 ja ti klo 13 - 17

